

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, VASARIO – FEBRUARY 24, 2015 • Vol. CVI Nr. 23 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 02-23-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Kovo 11-osios akto
signatarai – 6 psl.

Dainų šventės
belaukiant (2) – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Užsienio reikalų ministras lankosi JAV

Vasario 22 d. LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius (viduryje) dalyvavo Nepriklausomybės dienos minėjime dr. V. Kudirkos lituanistinėje mokykloje Elizabeth, NJ. URM nuotr.

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius vasario 21–26 dienomis su darbo vizitu lankosi JAV – New Yorke ir Washingtone. New Yorke ministras dalyvaus atvirose Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos debatuose tarptautinės taikos palaikymo ir saugumo užtikrinimo klausimais, susitiks su JT generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon.

Vasario 22 d., sekmadienį, JT Saugumo Tarybos debatų išvakarėse užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su Kinijos užsienio reikalų ministru Wang Yi. Pokalbio metu aptartos galimybės stiprinti

prekybos ryšius, visų pirma, skatinant lietuviškų mėsos ir pieno produktų eksportą į Kiniją. Kinijos ministras patikino, jog Kinija suinteresuota maisto produktų importu bei vertina aukštą lietuviškų maisto produktų kokybę. Ministrai taip pat sutarė kuo greičiau pasirašyti susitarimą dėl abipusio aukštojo mokslo diplomų pripažinimo, tuo paskatinant studentų mainus. Wang Yi išreiškė Kinijos susidomėjimą dalyvauti geležinkelio tiesimo projektuose Baltijos šalyse, nes Kinija turi patirties su dideliais transporto infrastruktūros projektais. – 3 psl.

V. Landsbergis: Mūsų kelias buvo teisingas

Minėjimo dalyviai atsistodami pagerbė vėliavų įnešimą.

J. Kuprio nuotr.

Nuostabu ir simboliška, kad pirmojo Čikagos apylinkėse Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui skirtą paminėjimo, surengto vasario 22 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte svečias buvo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis, lydimas žmonos Gražinos Ručytės-Landsbergienės.

Pristatydamas prelegentą, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas pažymėjo, kad da-

bar, po dvidešimt penkerių metų, Ukrainos įvykių akivaizdoje galbūt kaip niekad gerai suprantam, kokia trapi tai buvi akimirka – tas Lietuvos Nepriklausomybės akto paskelbimas. „Kokia sudėtinga džiazo partija buvo atlikta, kai reikėjo išvesti Lietuvą iš tautų kalėjimo“, – sakė Marijus Gudynas, pakviesdamas pasakyti kalbą Vytautą Landsbergį – „nepaprastą asmenybę, pademonstravusią ypatingą drąsą ir išvalgą svarbiausiu Lietuvai laikotarpiu.“

– 2 psl.

– 1918 m. vasario 24 d. Estija paskelbė nepriklausomybę nuo Rusijos –

V. Landsbergis: Mūsų kelias buvo teisingas

Beveik valandą trukusioje kalboje prof. V. Landsbergis apžvelgė Lietuvos laisvės kelią.

Atkelta iš 1 psl.

Profesorius Landsbergis prisiminė tą istorinę dieną – 1991 m. kovo 11-tąją, kai buvo ne tik sukurtas ir priimtas Nepriklausomybės aktas, bet ir dar penki aktai, kurie sudarė nepajudinamą teisinę sistemą, sukūrė naujus, nors dar ir netobulus, naujos valstybės pamatus. Jis prisiminė ir kitą dieną, kai iš įvairių pasaulio šalių pradėjo eiti sveikinimai ir pritarimai priimtoms rezoliucijoms bei raginimai Rusijai nustatyti naujus santykius su Lietuva. Prelegentas apžvelgė visą per šį ketvirtį amžiaus nueitą Lietuvos kelią, pavadinęs pertvarkas, kurias šalis turėjo įgyvendinti visose srityse – ekonomikoje, energetikoje, žodžio ir tikybos laisvėje ir t. t. ir t. t. – „revoliucinėmis“. Profesorius Landsbergis taip pat išskyrė keletą iššūkių, su kuriais Lietuvai dar reikia tvarkytis: reikia atkurti teisingumą, ugdyti žmoniškumą, reikia vertybinių auklėjimo.

Kalbos pabaigoje jis trumpai iš-

sakė savo poziciją Ukrainos atžvilgiu. Pasak jo, Ukrainos likimas – globalus klausimas. Kur tas pabaisa sustos, jei jam bus leista, – retoriškai klausė V. Landsbergis, turėdamas galvoje V. Putino valdžią. Nuisukimą nuo Ukrainos reikalų jis įvardijo kaip „demokratinio pasaulio savizudybę“. Anot jo, dabar prasideda naujas periodas, kuris ateityje gal bus įvardintas kaip „Putino karai“. Tai karai, kurie teisiškai negalimi, bet jie vyksta. „Jie dar tik išsisiūbuoja, dar nestabdomi. Yra eilė, jos pabaigoje – Jungtinės Valstijos“, – sakė Vytautas Landsbergis.

Minėjimo Lemonte metu profesorius buvo apdovanotas kristoline lentele su išgraviruotu įrašu apie šio apsilankymo Čikagoje laiką ir progą. V. Landsbergiui taip pat buvo įteiktas dokumentinio filmo „Kovos sukuryje: prof. Landsbergis Čikagoje 1991“ DVD, kuriame įamžintas jo apsilankymas Čikagoje prieš 24 metus.

Minėjimo meninę programą atliko solistė Nida Grigalavičiūtė, padainavusi tris dainas ir ypač emociškai –

Laimio Vilkončiaus / Justino Marcinkevičiaus „Dėl tos dainos“ bei lietuvių meno ansamblis „Dainava“, vadovaujamas Dariaus Polikaičio. Akompanavo koncertmeisterė Lisa Kristina. Minėjimas baigtas visiems gausiai į

Lietuvių fondo salę PLC susirinkusiems tautiečiams giedant „Lietuva brangi“.

Minėjamą surengė LR generalinis konsulas Čikagoje, JAV Lietuvių Bendruomenė Čikagoje, Lietuvių Fondas, PLC, Amerikos lietuvių taryba ir kitos lietuviškos organizacijos.

„Draugo“ info

Atminimo dovanas prof. V. Landsbergiui įteikia ALT'o pirm. S. Kuprys ir JAV LB Tarybos prezidento pirm. J. Polikaitis.

Meninę programos dalį pradėjo solistė Nida Grigalavičiūtė...

...o tęsė lietuvių meno ansamblis „Dainava“.

Minėjimo dalyviai gieda Lietuvos himną.

Jono Kuprio nuotraukos

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Ir vėl gerų žinių kur kas mažiau nei blogų. Juodosios žinios stelbia viltingas. Tiesa, bandymas žvelgti į Lietuvą ir pasaulį per blogų – gerų pranešimų prizmę nereiškia, kad mus turėtų apnikti kapituliantiškos nuotaiškos. Nuleisti rankas – tai pasiduoti priešui dar neprasidėjus mūšiui.

Tačiau karti tiesa geriau už saldžią saviapgaulę.

Prie daugmaž džiugių žinių derėtų priskirti agentūros „Associated Press“ išplatintus JAV valstybės sekretoriaus John Kerry žodžius, kad „Amerika su savo sąjungininkėmis neketina žaisti rusiškų žaidimų“. Suprask, oficialusis Washingtonas rimtai ruošiasi Krekliui taikyti papildomas ekonomines sankcijas dėl Vladimiro Putino ciniško vaidmens, trukdančio „Europos tarpininkautoms paliauboms Ukrainos rytuose“. Ir tai esą, pasak JAV valstybės sekretoriaus, nutiks artimiausiu metu.

Malonu girdėti ryžtingus amerikietiškus pareiškimus, nes Amerika iki šiol per ilgai žaidė pagal Rusijos imperijos primestas taisykles. Amerikiečiams – metas atsikvošėti. Jei Vakarai vis dar kantariai lūkuriuos, gal gi V. Putinas pats susiprotės nutraukti agresiją ir grąžinti tai, kas neteisėtai užgrobtą Ukrainoje, nenustebkime, jei rusiškų tankų riaumojimą netrukus išgirsime ir Baltijos valstybėse. O Rusijai taikomos ekonominės sankcijos vis dar nebus labai griežtos bei visapusiškos, vis dar turėsime abejojančių, ar jas verta taikyti...

Ypač svarbus amerikietiškas pabrėžimas, jog Jungtinės Valstijos „neketina būti šitokio itin bailaus elgesio dalimi“. Tik neaišku, ką turėjo omenyje John Kerry, tardamas žodžius „bailus elgesys“. Tikriausiai – Europos Sąjungą. Nes bailiai nesielgia nei įžūli Rusija, puldama Ukrainą, nei Ukraina, gindamasi nuo daug sykių stipresnio priešo tik tuo, ką pati turėjo savo garažuose, sandėliuose ir saugyklose.

Visi kiti pranešimai, susitikimai, įvykiai – kur kas liūdnesni. Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras taikliai pripažino, jog ligi šiol taikytos drausminančios sankcijos pakenkė Rusijos ekonomikai, bet nepakenkė V. Putino politikai Ukrainoje.

Būtent: jei nori, kad ekonominės sankcijos duotų efektą, jas reikia taikyti, o ne jomis bauginti. V. Putinas – ne tas politikas, kurį būtų galima įbauginti žodžiais.

O kokias ateities vizijas brėžia NATO karinių pajėgų Europoje vada? NATO karinių pajėgų Europoje vado pavaduotojas generolas Adrian Bradshaw neatmeta galimybės, jog V. Putinas sumanęs įsiveržti ir į NATO teritoriją. Generolo įsitikinimu, dabartinis Kremlius tikrai analizuoja, kaip Aljansas reaguotų, jei ginkluoti rusų „žalieji žmogeliukai“ imtų terioti pažeidžiamiausią NATO teritoriją – Baltijos valstybes. Vos tik Rusijos imperija pajus, jog NATO gins Baltijos valstybes „taip pat ryžtingai“ kaip dabar Vakarai gina Ukrainą, agresija – neišvengiama (apie šias bėdas kalbėta Karališkajame jungtinių tarnybų institute Londone).

Juolab kad Rusija sukurs planą Baltijos valstybes užpulti neįprastai, keistai. Puls taip, kad puolimas nebūtų panašus į konvencinį karą. Ir tada, tikėtina, Vakarai, užuot žaibiškai reagavę, pradės pirmiausiai... ginčytis, ar tai jau tikras užpuolimas, ar jau būtina taikyti 5-ąją NATO straipsnį. O susiginčiję būtinai pavėluos duoti deramą atsaką, kad agresorius daugiau nei norėtų, nei pajėgtų puldinėti.

Liūdna dar ir dėl to, kad Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron atmeta kaltinimus, esą oficialusis Londonas krizės Ukrainoje dienomis gyveno „tarsi per miegus“. Argi nėra akivaizdu, jog britai miegojo beveik ištisus metus? Džiugu, kad bent po taip ilgai trukusio „katastrofiškai netinkamo“ elgesio oficialusis Londonas po truputį pramerkia akis.

Ką dar vertėtų žinoti? Buvęs Seimo Nacionalinio

Kodėl teisiname agresorių ir kaltiname auką?

GINTARAS VISOCKAS

saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas, parlamentaras, istorikas Arvydas Anušauskas išleido naują KGB veiklą analizuojančią knygą. Be abejo, A. Anušausko darbas intriguojančiu pavadinimu „KGB. Visiškai slapta“ priskirtinas prie tų, kuriuos būtina perskaityti. Jei nepažinsime KGB „iš vidaus“, mažai ką nutuoksime, kaip šiandien Lietuvoje veikia dabartinės Rusijos slaptosios tarnybos.

Išidėmėtina, jog Lietuvoje sovietmečiu KGB sugebėdavo sekti iki dviejų tūkstančių žmonių. Nieko neprikiši – išpūdingas skaičius. Bet ne mažiau svarbu žinoti, kiek Lietuvos žmonių „gano“ Rusijos slaptosios tarnybos dabar?

Pastaruoju metu į paviršių iškilo daug purvo. Kaip per pavasario potvynį. Bet Lietuvos įstatymai taip gudriai surėdyti, jog nė nebandyk konkrečiai analizuoti, kas gi iš mūsų galėtų būti užsimaskavusiais „Rusijos įtakos agentais“. Po teismus užtampys.

Dar reikėtų atidžiai perskaityti tarptautinių santykių specialisto Raimundo Lopatos ir filosofo Alvydo Jokubaičio veiklą „Lietuva kaip problema“, kurią pristatant Lietuvos visuomenei buvo išvardintos ES garbės nedarantis trumparegiškumas: Europa naiviai manė galinti plėstis kiek tik pageidaujanti ir niekad rimtai nežiūrėjo į Rusijos grasinimus pradėti patį tikriausią karą. Taigi Europos analitikai, politikai ir žvalgybininkai nepajėgė išnarpinti svarbiausios Rusijos paslapties: kada V. Putinas blefuoja, o kada rimtai ruošiasi karui.

Patį slogiausią išpūdį šią savaitę paliko Rūtos Janutienės organizuotos laidos „Nuoga tiesa“ ir „Pa-

triotai“, kur ieškota atsakymų į išties aktualius klausimus: ar eitumėte kariauti už Ukrainą, ar pritariate ginklų pirkimui už milijardą eurų („Lietuvos ryto“ televizija).

Temos – gyvybiškai svarbios, bet atsakymų paieškos į rimtus klausimus tapdavo itin keistomis, nes pakviesti buvo ir šiomis temomis nieko protingo pasakyti negalintys „analitika-

kai“, pavyzdžiui, liūdnei pagarsėjęs Vytautas Šustauskas. Arba „ekspertė“, su kuria prasmingiau diskutuoti apie egzotiškų valgių receptus. Todėl bandymai rimtai diskutuoti apie karinius reikalus pavirsdavo dideliu triukšmu, kur valstybės likimu nuoširdžiai susirūpinusiam analitikui dalyvauti – menka garbė. Be to, R. Janutienės laidos turėjo ryšką potekstę: tarsi norima teisinti agresorių, kuriam, tik pamanyk, būtina karts nuo karto atsigerti svetimo kraujo, ir kaltinti auką, kodėl ši vis dar drįsta priešintis.

Žinoma, negalima tvirtinti, jog buvo „šaudoma tik į vieną pusę“. Šiose laidose leista išdėstyti nuomonę ir tiems, kurie mano: Lietuvai reikalingi ginklai; Lietuva privalo padėti Ukrainai; užpulta Ukraina turi teisę gintis; Vokietijos ir Prancūzijos vadovai Minske patyrė diplomatinį pralaimėjimą; Prezidentė Dalia Grybauskaitė elgiasi teisingai, apgailėstaudama, jog ES stokoja ryžtingų vadovų; Amerika ir Didžioji Britanija yra garantavusios Ukrainai teritorinį vientisumą, todėl, jei nenori prarasti aplinkinių pagarbos, privalo šį pažadą įgyvendinti...

Tačiau atvirai per kraštus besiveržiantis laidų vedėjos tendencingumas dažnai primindavo norą į Rusijos agresiją žvelgti būtent Rusijos propagandistų akimis. Pats ciniškiausias momentas: esą tie, kurie nori padėti Ukrainai atremti agresiją, kursto karą. Ciniški ir kiti momentai: esą Ukraina teturi vienintelę išeitį – kapituliuoti, esą Ukrainai privalu priimti bet kokias, net valstybingumą žlugdančias paliaubas.

Ypač nuliūdino žinomo režisieriaus Rimo Tumino pareiškimai apie pasipriešinimo agresoriui beprasmiškumą. Anksčiau, skelbdamas interviu Lietuvos spaudoje, jis, regis, užėmė kitokią poziciją nei dabar. Ankstesniuose režisieriaus žodžiuose nebuvo matyti kapituliantiškų užuominų.

Užsienio reikalų ministras lankosi JAV

Atkelta iš 1 psl.

L. Linkevičius pasveikino Kinijos iniciatyvą surengti JT Saugumo Tarybos debatus siekiant paminėti Antrojo pasaulinio karo pabaigą ir Jungtinių Tautų Chartijos priėmimą, atkreipdamas dėmesį, kad „pasaulio taikai iškyla rimtas pavojus, kai Chartijos principus pažeidžia viena iš nuolatinių Saugumo Tarybos narių, jėga keisdama sienas ir vykdydama agresiją prieš Ukrainą“. Kinijos ministras išreiškė pagarbą Ukrainos teritoriniam vientisumui bei pabrėžė Minsko susitarimų įgyvendinimo svarbą.

Sekmadienį ministras L. Linkevičius kartu su neseniai LR generalinio konsulo New Yorke pareigas pradėjusiu eiti Juliumi Pranevičiumi taip pat dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjime dr. V. Kudirkos vardo mokykloje Elizabeth, New Jersey.

Washingtonė ministras susitiks su JAV Atstovų Rūmų pirmininku John Boehner, JAV valstybės sekretoriaus pavaduotoju viešajai diplomatai Richard Stengel, JAV prezidento vyriausiojo Europos reikalų patarėju Charles Kupchan, JAV valstybės sekretoriaus pavaduotoja Europos ir Europos reikalams Victoria Nuland, Senato bei Kongreso nariais, nevyriausybinį organizacijų vadovais.

Susitikimuose bus aptartas NATO viršūnių su-

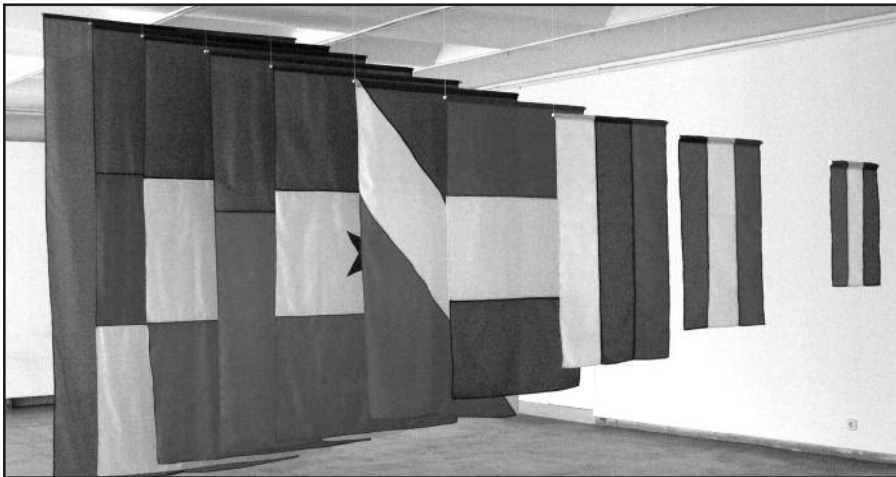
New Yorke užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su Kinijos užsienio reikalų ministru Wang Yi.

sitikime Wales priimtų sprendimų dėl kolektyvinės gynybos įgyvendinimas, padėtis Ukrainoje, dvišalis Lietuvos ir JAV ekonominis bendradarbiavimas, energetinio ir informacinio saugumo klausimai, Lietuvos narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje perspektyvos.

Vizito metu Lietuvos diplomatos vadovas kalbės svarbiausiuose JAV analitiniuose centruose, dalyvaus JAV Kongrese rengiamose Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio jubiliejaus iškil-mėse.

TELKINIAI

„Didesnio dalis“. Lietuvos šiuolaikinis menas

Audrius Navickas. *Vėliavos-dėlionė*

Pabuvojusi daugelyje Europos miestų (Kopenhagoje, Minske, Londone, Prahoje, Angers), atkeliavusi į JAV (paroda buvo surengta Washingtono), pagaliau ji pasiekė ir Čikagą. Čiurlionio galerija Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) kviečia visus į visiškai kitokią, kiek neįprastą parodą. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tai – fotografijos paroda. Tačiau taip nėra. Atėjęs į parodą žiūrovas pamatys po vieną parodoje dalyvaujančio menininko fotografuotą darbą. O tiems, kas domisi menu, jų pavardės daug pasako. Dalyvauja menininkai: Aidas Bareikis, Gintaras Didžiapetris, Laura Garbštienė, Arūnas Gudaitis, Kristina Inčiūraitė, Donatas Jankauskas, Patricija Jurkšaitytė ir Marius Puskunigis, Žilvinas Kempinas, Juozas Laivys, Dainius Liškevičius, Mindaugas Lukošaitis, Raimundas Malašauskas, Darius Mikšys, Deimantas Narkevičius, Mindaugas Navakas, Audrius Novickas, Artūras Raila, Eglė Rakauskaitė, Nomeda ir Gediminas Urbonai, Darius Žiūra.

Parodos „Didesnio dalis“ užduotis buvo surinkti dvidešimties žymiausių Lietuvos šiuolaikinių menininkų kūrinių rinkinį. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 metų antrąjį pusmetį proga šis rinkinys keliavo po įvairias pasaulio galerijas ir muziejus. Projekto kuratorių pakviesti menininkai specialiai šiai kolekcijai pasiūlė po skaitmeninį atspaudą, kuriame panaudojo vieną iš žymiausių, etapinių, labiausiai ikoninių savo kūrinių ar jo

dokumentaciją.

Projekto „Didesnio dalis“ pavadinimo idėja yra susijusi su poetiniu metonimijos terminu, tad kolekcija kalba apie fragmento galimybę atstoti visumą: apie tikriausiai iki galo ne-realizuojamas šio rinkinio ambicijas dvidešimčia kūrinių pažymėti dviejų paskutinių dešimtmečių Lietuvos šiuolaikinio meno istorijos punktų, apie tuoju prabėgsiantį laiko tašką, iš

Juozas Laivys. *Kleopas*

kurio žvelgiant buvo daromi minėtų punktų žymėjimo sprendimai, apie neįmanomumą atrinkti dvidešimt „žymiausių“ menininkų ar kūrinių, apie santykius tarp fragmento ir viso kūrinio ar visos menininko kūrybos. Ši kolekcija liudija ir tai, kad Lietuvos šiuolaikinis menas neapsiriboja vien tik Lietuvoje kuriančiais menininkais – beveik trečdalis projekte dalyvaujančių menininkų didžiąją metų dalį praleidžia ne Lietuvoje, o ir gyvenantys Lietuvoje yra nuolatiniai tarptautinių parodų dalyviai.

Į šią kolekciją produktyvu žvelgti ir naudojantis anonso metafora. Anonso žanras yra plačiai taikomas kino ir televizijos industrijoje, kur filmai pristatomi plakato ir trumpo vaizdo klipo formatais. Šiuolaikiniame mene plakatai, trumpi filmai, ar, pavyzdžiui, knygos reklamuojantys jų aplankalai gali pakeisti patį kūrinių arba tapti lygiaverčiais savarankiškais kūriniais. Į šį projektą pakviesti menininkai, taikydami anonso principus, sukūrė vienodo formato atspaudus – naujus kūrinius, kuriuose panaudojo fragmentus iš savo anksčiau sukurtų dar-

bų. Šie atspaudai, kuriuose atpažįstame žinomas fotografijas, kadrus iš filmų, piešinius, instaliacijas, performansų ir parodų dokumentacijas, meninius projektus anonsojančius plakatus, parodoje eksponuojami nurodant savarankiškam meno kūriniui būdingą informaciją – autorių, pavadinimą ir fizinius kūrinio parametrus.

Jei ir kultų abejonių, ar dalis arba fragmentas gali atstoti visumą, kolekcijos sudarytojai nuoširdžiai tiki, kad šiuose dvidešimtyje kūrinių tikrai atsiskleidžia Lietuvos menininkų naudojamų išraiškos priemonių įvairovė. Be abejo, kartu šie kūriniai yra tik dar didesnės įvairovės dalis, tik pažinties pradžia ar kvietimas išsamiau pasidomėti menininkų kūrybinėmis

biografijomis bei platesniu Lietuvos šiuolaikinio meno kontekstu.

Projekto sumanytojas – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija. Parodos kuratoriai: Valentinas Klimašauskas ir Kęstutis Kuizinas. Čikagoje parodą kuruoja Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje.

Muzikinę programą atliks Vilniaus edukologijos studentės, atliekančios praktiką Čikagos ir Maironio (Lemont) lituanistinėse mokyklose, Raimonda Gadliauskaitė ir Šarūnė Baronaitė. Jungtinės parodos „Didesnio dalis“ atidarymas vyks vasario 27 d., penktadienį, 7:30 val. v.

Čiurlionio galerijos info

Trispalvė suplevėsavo virš Lemonto

Vasario 16-osios popietės dalyviai

N. Nausėdienės nuotr.

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Vasario 16-tosios popietę lietuviai rinkosi Lemonto miestelio centre, prie paminklo, pastatyto žuvusiems Antrojo pasaulinio karo metais amerikiečių kariaus. Čia plevėsuoja JAV vėliavos, čia miestelio valdžia pažadėjo iškelti Lietuvos trispalvę, paminint mūsų Lietuvos nepriklausomybės dieną.

Oras tą dieną buvo šaltokas, bet sausas, švietė saulutė. Susirinko palyginti nemažai žmonių. Iškilnėse dalyvavo daug miestelio policininkų. Atvykus LR gen. konsului Čikagoje Marijui Gudynui su dukrele, miestelio atstovas Paul Chialdik pasakė trumpą kalbą. Jis sakė, kad miestelio meras ir valdžia įvertindami lietuvių įnašą į miestelio gyvenimą, vasario 15–16 dienas paskelbė Lietuvių dienomis. Ta proga ir iškelta Lietuvos trispalvė. Ji suplevėsavo aukštai, nuvilnydama šilta bangele lietuvių širdyse. Buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas padėkojo miestelio valdžiai, pridūręs, kad šiemet ši diena kaip tik sutampa su JAV prezidento G. Washington gimtadieniu. Konsulas trumpai apibūdino lietuvių emigraciją į JAV, įsijungimą į amerikietišką gyvenimą, susirūpinimą dėl Lietuvos ateities ir bendrą kultūrinę veiklą.

Dėkojame JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkei Violetai Valaitytei, vice-pirmininkei Svajonei Kerelytei ir visai valdybai, kad sugebėjo atkreipti Lemonto miestelio valdžios atstovų dėmesį į lietuvius.

Gen. konsulas M. Gudynas

Mindaugas Navakas. *Kablys*

Buvo iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos

Živilės Ramašauskienės nuotr.

V. Zubrickienės natiurmortai

V. Norbut darbus turbūt įkvėpė garsieji M. Stankūnienės „Gėlių“ ciklai

Į tėviškę sugrįžo savo tapybos darbais

ALGIS VAŠKEVIČIUS

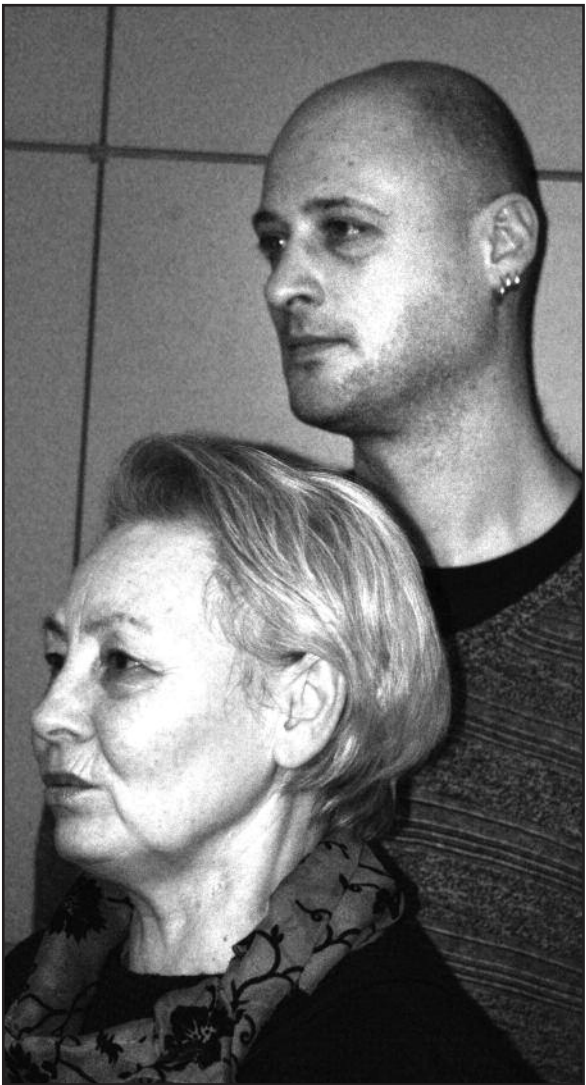
Ypatinga paroda „Emigrantės“ atidaryta Marijampolės kultūros centre vasario 10-ąją – joje pirmą kartą Lietuvoje rodomi dviejų kraštiečių emigrančių Virginijos Norbut, gyvenančios Čikagoje ir nedideliame Airijos miestelyje įsikūrusios Virginijos Zubrickienės tapybos darbai. Dvi Virginijos, dvi emigrantės namo sugrįžo savo darbais, kuriuose galima lengvai pajusti ir tėvynės ilgesį.

Ši paroda rengta ilgai – V. Zubrickienę Airijoje praėjusią vasarą aplankiusi Marijampolės kultūros centro parodų organizatorė Onutė Surdokienė paskatino sukurti naujų darbų ir juos būtinai parodyti gimtinėje. O. Surdokienė sakė, jog šią kūrėją pažįsta jau 28-erius metus, kažkada, dar gyvendama Lietuvoje, Marijampolėje, ji priklausė O. Surdokienės vadovaujamam liaudies menininkų klubui „Mūza”. „Virginija buvo bibliotekininkė, ji visą laiką norėjo tobulėti, jau seniai bandė tapyti, ją domino tautodailė, ji kūrė labai gražius kabančius sodus. Vėliau gyvenimas taip susiklostė, kad ji augino vaikus, išvyko ieškoti geresnio gyvenimo į Airiją, buvo ilga kūrybinė pauzė, tačiau noras išreikšti save, grožio siekimas niekada niekur nedingo”, – sakė parodos pristatyme O. Surdokienė.

Sunkiai dirbdama fabrike Airijoje, V. Zubrickienė maždaug dešimtmečiui atidėjo kūrybą į šalį, bet visada kartojo save įsivaizduojanti tik su tep-

tuku. Tad prieš kurį laiką atsiradus daugiau laisvalaikio, ji vėl grįžo prie tapybos, būdama labai reikli sau ir savo kūrybai, darbus vis tobulindama ir taisydama. Parodoje galima pamatyti jos natiurmortų, gamtos vaizdų, taip pat marinistikos darbų, nes ten, kur yra įsikūrusi, netoliese ošia jūra. O. Surdokienė pasakojo, kad pernai vasarą su viena savo klubo nare aplankiusi kūrėją Airijoje paruošė jai staigmeną – išsiuntė šeimininkę į parduotuvę, o per tą laiką rastus namuose jos kūrinius išnešė į lauką, išdėliojo, nufotografavo ir taip netikėtai gimė savita paroda. Nuo tada V. Zubrickienė nutapė nemažai naujų darbų, kuriuos galima dabar pamatyti, o šalia – ir nuotraukos iš tos netikėtai, tik sau surengtos parodos. Parodos atidaryme dalyvavusi autorės mama Gražina Laurinavičienė sakė, kad dukra visada siekė kuo geresnių darbo rezultatų, nuolat ieškojo būdų, kaip išgauti norimą spalvą. „Emigrantams, atvykusiems į svetimą kraštą, dažniausiai būna svarbu tik pinigai, materialinės gėrybės. Aš labai džiaugiuosi tuo, kad dukrai rūpi kiti dalykai, kad ji pasirinko kitas vertybes”, – sakė autorės motina. Kai spaudai buvo rengiamas Čikagoje gyvenančios dailininkės ir mecenatės Magdalenos Birutės Stankūnienės sumanytas meno albumas „Sūdubos dailė”, į kurį sudėti garsūs ir po visą pasaulį pasklidę šio krašto menininkai ir jų darbai, būtent V. Zubrickienė su savo draugu ėmėsi albumo tekstų vertimo į anglų kalbą darbų. Vertimus jie atliko nemokamai, šį darbą pavadinę dovana gimtajam kraštui, o albumo anglų kalbą gerai įvertino specialistai, tarp jų ir poeto Kazio Bradūno dukra JAV etnologė Elena Bradūnaitė-Aglinskienė.

Pristatydama kitą kūrėją Virginiją Norbut parodų organizatorė sakė, jog šią autorę ji pažįsta jau tris dešimtmečius, kažkada abiems teko kartu dirbti. Medikės išsilavinimą turinti kūrėja tik palyginti neseniai paėmė teptuką į rankas, paskatinta savo giminaitės tos pačios dailininkės ir mecenatės Magdalenos Birutės Stankūnienės iš Čikagos. Būtent garsioji giminaitė V. Norbut mokė tapybos paslapčių, o praėjusią vasarą dailininkės dirbtuvėje virė darbas – jo rezultatus praėjusį rugsėjį jau buvo galima pamatyti Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, kai čia buvo surengta M. Stankūnienės, V. Norbut, Daivos Karužaitės ir Leonos Petreikytės-Siliūnienės paroda „Sudie, brangioji vasara”. Tuo, kad galėjo kartu dirbti, pamokyti jaunesnes koleges tapybos paslapčių, labai džiaugėsi ir pati M. Stankūnienė, neseniai minėjusi gražią savo gimimo sukaktį. Dailininkė sakė, kad darbas, kūryba jai teikia daugiausia džiaugsmo ir tos kartu su bendramintėmis kuriant praleistos dienos jai buvo labai įdomios ir šviesios. Praėjusią vasarą pirmą kartą po keliolikos metų V. Norbut buvo grįžusi į Lietuvą. Jau tada susitikusi su O. Surdokiene tarėsi, kad reikia čia surengti parodą, tam labai skatino ir pati M. Stankūnienė. Po kurio laiko Marijampolę pasiekė kūrėjos darbai iš Čikagos. Parodos atidaryme dalyvavęs jos

Apie čikagietę V. Norbut kalbėjo jos sūnus Kęstutis ir draugė G. Andriuškevičienė

sūnus Kęstutis Mauruča sakė niekada negalvojęs, kad mama gali tapyti, užsiimti kūryba, bet dabar įsitikinęs, kad tikrai gali ir jai tai gerai pavyksta. „Pamenu, kad prieš keturiolika metų išlydėjome Virginiją į Ameriką trims mėnesiams, nes tiek laiko galiojo jos viza. Tada tikrai negalvojome, kad vėl ją pamatysime tik po šitiek metų. Virginijai teko išsikrovoti savo vietą svetimijoje šalyje, išmokti anglų kalbą, kuri buvo būtina slaugant senus ligotus amerikiečius. Dabar ji jau gerai įsikūrusi, turi šeimą, laisvo laiko, kurį gali skirti kūrybai, turi ir ateities planų, nes neseniai nusipirko pakistanietiško šilko ir jį bandys panaudoti naujiems darbams”, – sakė parodos atidaryme jos draugė Genovaitė Andriuškevičienė. Pačios atvykti negalėjusios, bet savo darbais į gimtąjį kraštą sugrįžusios dvi kūrėjos, dvi emigrantės, dvi Virginijos padovanojo ne tik puikią parodą, kuri Marijampolėje veiks visą mėnesį, bet ir galimybę pajauti bei suprasti, kad nors ir kur begyventų kūrybingos prigimties žmogus, jam visada bus gražiausia ir brangiausia tėviškės pieva ar joje kuklų žiedą išskleidusi gėlė.

Virginija Zubrickienė

Žmonės, kuriuos sujungė Kovo 11-osios Aktas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Kovo 11-osios išvakarės menant

Mitinge prie A. Mickevičiaus paminklo 1988 m. rugpjūčio 23 d., minint 49-ąsias Molotovo-Ribentropo pakto metines, dalyvavo tik kiečiausi sovietinės sistemos priešininkai – disidentai, gal vienas kitas atsitiktinai pasitaikęs toje vietoje ir, žinoma, KGB šnipai, bet tai buvo savotiškas ženklas, kad atėjo laikas. Tauta jau buvo pasiruošusi, subrendusi laisvei. 1989 m. rugpjūčio 23 d., minint 50-ąsias Molotovo-Ribentropo pakto metines, į Baltijos kelią, į kuri išvedė Sąjūdis, išėjo praktiškai visa tauta, išskyrus bailiausius arba per daug tampriai susipainiojusius su sovietine sistema. Baltijos kelyje nebuvo ir tuometinio Lietuvos komunistų partijos vado Algirdo Brazausko, nors jis vėliau nuolat kartos, kad dirbo Lietuvai. Tiesa, tais metais Lietuvos komunistai vis dėlto apsisprendė atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos komunistų partijos. Tai buvo tam tikras žingsnis, bet priverstinis, nes Sąjūdis drebinio Lietuvą ir, matyt, baisu buvo likti už borto. O A. Brazauskas atkakliai tebekartojo nepriklausomybei priešiškas frazes: „Kol kabės šitas skuduras, aš nekalbėsiu“, – taip apie Lietuvos Respublikos trispalvę sakė 1988-aisiais, išlydėdamas delegatus į partinę LKP konferenciją Katedros aikštėje (dienraštis „Lietuvos rytas“); „Į savarankiškos Lietuvos valstybės idėją aš žiūriu neigiamai. Aš manau, kad tai nerealu“, – sakė interviu „Argumenty i fakty“ 1989 m. (alfa.lt); „Kai kurie asmenys atkakliai perša mums Lietuvos Respublikos atkūrimo idėją. Esame įsitikinę, jog neįmanoma nutraukti penkių dešimtmečių Tarybų Lietuvos raidos. Pagaliau nėra ir pakankamai pagrįstų argumentų, kad tai daryti būtina“ („Žodis Lietuvos komunistams“, „Komunistas“, 1989 m., Nr. 9); „Kuriame socializmą TSRS sudėtyje. Jokio kito kelio nėra ir negali būti. Kraštutiniai lozungai – išstoti iš Tarybų Sąjungos, paskelbti nepriklausomą Lietuvą – mums nepriimtini“ („Tiesa“, 1989 m.); „Mes viską vertiname tik vienu požiūriu: kad tik lietuviai tarnautų Lietuvoje ir – lauk okupacinę kariuomenę. Atsakykite man į paprastą klausimą: o kas gi gins Lietuvą?“ – A. Brazauskas apie okupacinės kariuomenės išvedimą (dienraštis „Lietuvos rytas“); „Kaip mes galime apsieiti be Tarybų Sąjungos? Tam, kuris tai padarys, aš Nobelio premiją duosiu“ (dienraštis „Lietuvos rytas“) ir t. t.

Visuomenės pasidalijimas į už ir prieš, nors ne visai aiškus pats objektas – prieš ką ir už ką, – išliko iki šiol. Tai rodo, pvz., šiandieninė aštri diskusija dėl sovietinių simbolių – Vilniaus Žaliojo tilto per Nerį skulptūrų. Nuo 1952 m. ant tilto kampų stovi okupacinės kariuomenės kareiviai su šautuvu, darbininkų pora, kolūkiečiai ir „mokslo jaunimas“. Vieniems tai sovietinio laikotarpio menas, kurio negalima liesti, kitiems – okupaciniai simboliai, neturintys jokios meninės vertės – tiesiog sovietinės ideologijos šampai, žeidžiantys su okupacija kovojusius ir represuotuosius. Dėl jų netgi susipriešino Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba – visi nariai balsavo už tai, kad jaunimo vadinami „balvonai“ nebūtų pašalinti, vienintelis tarybos pirmininkas balsavęs kitaip kitą dieną atsiatydino.

Algirdo Brazausko fenomenas

1990 m. vasarį (ir papildomais balsavimais kovą bei balandį) vykusiuose visuotiniuose, lygiuose ir tiesioginiuose Aukščiausiosios Tarybos rinkimuose varžėsi Lietuvos persitvarkymo sąjūdis ir savarankiškoji Lietuvos komunistų partija. Sąjūdžio pagrindinis tikslas buvo nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas, Lietuvos komunistų partija deklaravo Lietuvos suverenitetą SSRS sudėtyje. Iki pirmosios Aukščiausiosios Tarybos sesijos buvo išrinkti 133 deputatai, iš jų 96 remiami Sąjūdžio. Sesija prasidėjo 1990 m. kovo 10 d., rinkimus laimėju-

Baltijos kelias bandytas atkartoti 2007 m. Seimo nariai Vilniaus Katedros aikštėje (iš kairės): I. Degutienė, J. Razma, J. Čekuolis ir E. Vareikis. A. V. Škiudaitės nuotr.

sioms politinėms jėgoms iš anksto susitarus dėl svarbiausių siekių Aukščiausiojoje Taryboje. Aukščiausiosios Tarybos pirmininku per visą jos darbo laiką buvo 1990 m. kovo 11 d. išrinktas Vytautas Landsbergis, rinkimuose nugalėjęs Algirdą Mykolą Brazauską (balsavimo rezultatai – Algirdas Brazauskas – už 38, prieš – 95, Vytautas Landsbergis – už 91, prieš – 42). Pirmininko pavaduotojais per visą Aukščiausiosios Tarybos darbo laiką išbuvo Bronius Kuzmickas, Kazimieras Motieka ir Česlovas Vytautas Stankevičius. AT sekretoriumi – Liudvikas Sabutis.

Šis posėdis buvo transliuojamas per Lietuvos televiziją ir prisimenu, kai po balsavimo televizijos kamera pritraukė A. Brazausko veidą – jo akyse buvo ašaros. Matyt, jis nesitikėjo tokio ryškaus pralaimėjimo. Jis, vienintelis iš komunistų vadų, buvo išdrįsęs ateiti į Sąjūdžio suvažiavimą ir džiaugsmingai sutiktas skanduote: „Algirdas, Algirdas...“, vadintas netgi „Algirdu didžiuoju“. Tai, matyt, jam teikė vilčių. Pasirodė, tuo metu jo nuopelnų neužteko.

Į Kovo 11-ąją A. Brazauskas (1932 m. rugsėjo 22 d. Rokiškyje – 2010 m. birželio 26 d. Vilniuje) atėjo jau kaip žinomas ir populiarus žmogus. Tuo metu buvo Lietuvos komunistų partijos CK pirmasis sekretorius. Sovietiniais metais jo karjera buvo nuosekli ir sėkminga – nuo eilinio inžinieriaus iki Komunistų partijos vado. Nepriklausomos Lietuvos metais buvo valstybės Prezidentas (šias pareigas laikinai ėjo 1992–1993, buvo išrinktas 1993–1998 m. kadencijai), vėliau vadovavo šalies vykdomajai valdžiai kaip ministras pirmininkas (2001–2006). Taigi galima sakyti – gimęs su marškinėliais. Nebuvo intelektualas, neblizgėjo išminimi, jo kalbos buvo trafaretinės, bet ūkiškos ir suprantamos paprastiems žmonėms, todėl buvo mėgiamas didelės dalies Lietuvos visuomenės. Buvo juokaujama, kad jį, kaip gražų vyrą, labai mėgo moterys, kurios esą ir nulemdavo balsavimus.

Dar iš tos temos apie laimingą A. Brazausko lemtį – sakoma, kad jis užaugo ant kardinolo Vincento Sladkevičiaus rankų, mat jų namai Kaišiadoryse buvo šalia. A. Brazauskas Lietuvos laikais nuolat lankė Kardinolą, Kardinolas jį laimindavo, matyt, ir tai turėjo įtakos jo populiarumui. Beje, priešiekdamas Seime ar Prezidentūroje A. Brazauskas ištardavo Dievo vardą, ne taip, kaip jo kolega Česlovas Jursėnas (nors jis yra vienas iš padoriausių kairiųjų politikų) ar kai kurie parlamentarai lenkai, kuriuos paprastai laikome geresniais katalikais. Ne Kaišiadoryse gimęs A. Brazauskas, tik čia baigęs vidurinę mokyklą, kartu su a. a. Kardinolu buvo paskelbti Kaišiadorių garbės piliečiais, jam dar gyvam mokykla buvo pavadinta jo vardu. A. M. Brazausko vardą neseniai gavo ir Kauno hidroelektrinė. Vienintelis dalykas, kur jam nepasisekė – tai moterys, kurias jis ir kurios jį mylėjo, arba teisingiau – jo gyvenimo moteris. Našlė verslininkė ir neva politikė Kristina Brazauskienė, antroji A. Brazausko žmona, jo atminimui tikrai nedaro garbės – konfliktuoja su Brazausko dukromis, „parceliuoja“ Brazausko kolekcijas, kuria neaiškias partijas ir neišsina iš televizoriaus ekranų. A. Brazausko partijos kolegos Brazauskienę pašalino iš jo partijos.

Bus daugiau

Kovo 11-osios Akto signataras Algirdas Brazauskas (k.) sveikina Vytautą Landsbergį po 1996 m. Seimo rinkimų tapusį Seimo pirmininku. A. Tumėno nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė dalyvavo Orumo eitynėse

R. Dačkaus nuotr.

Vilnius (Prezidentės spaudos tarnyba) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė Ukrainos sostinėje Kijeve su kitais Europos šalių vadovais dalyvavo Maidano metinių minėjimų renginiuose. Orumo eitynėse vadovai pagerbė žuvusiųjų Maidano protestuose atminimą.

„Maidano idealai ir šiandien gyvi Ukrainos žmonių širdyse. Jie ir toliau gina savo Tėvynę ir savo teisę patiems spręsti jos likimą. Lietuva palaiko Ukrainos žmones ir jų pasirinkimą“, – sakė Prezidentė.

Pasak D. Grybauskaitės, demokratinė bendruomenė negali palikti Ukrainos žmonių vienu, nes jie šiandien kovoja ne tik už savo valstybę, bet ir už vakarietiškas vertybes, taiką ir sau-

gumą Europoje.

Prieš Orumo eitynes Lietuvos vadovė susitiko su Ukrainos prezidentu Petro Porošenka, Lenkijos prezidentu Bronislaw Komorowski, Vokietijos prezidentu Joachim Gauck, Europos Vadovų Tarybos pirmininku Donald Tusk ir kitų Europos šalių vadovais.

Maidano metinių minėjimo renginiuose dalyvaujantys vadovai apžiūrėjo ukrainiečių konfiskuotą rusišką karo techniką, kuria buvo puolama Ukraina ir jos žmonės.

Proeuropietiški protestai Maidane, prasidėję 2013 m. lapkritį Ukrainos sostinėje Kijeve ir trukę iki 2014 m. vasario mėnesio, nusinesė per 100 protestuotojų gyvybių.

Vokietijoje – provokacija prieš Lietuvą?

Vilnius (BNS) – Vasario 22 d. Vokietijos žiniasklaidos paskelbta informacija apie tai, jog Vokietija neparduos Lietuvai šarvuotų pėstininkų kovos mašinų „Boxer“, gali būti provokacija siekiant sumenkinti gerus Vokietijos ir Lietuvos santykius, sako krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Jis tikino neatmetantis, kad tai gali būti ir Rusijos įkvėpti kurstymai.

Leidinio „Welt am Sonntag“ straipsnyje teigiama, kad Vokietijos gynybos ministerija pareiškė, esą artimiausiais metais šalis neparduos Lietuvai pėstininkų kovos mašinų, kurias parduoti anksčiau siūlė bendrovė „Krauss-Maffei Wegmann“.

J. Olekas patvirtino, jog prieš savaitę buvo susitikęs su Vokietijos Gynybos ministerijos sekretoriumi, kuris jokios informacijos apie galimą ben-

drovės pasiūlymo atšaukimą nepateikė.

Straipsnis sulaukė prieštarų vertinimų ir Berlyne, ir Vilniuje. Visų pirma – todėl, kad Lietuva niekada nesiruošė pirkti šarvuotųjų iš Vokietijos gynybos ministerijos. Gynybos temomis rašantis žurnalistas Aleksandras Matonis sako, kad leidinio „Welt am Sonntag“ straipsnis primena klasikinę propagandos operaciją per žiniasklaidą.

„Toks projektas numatytas Krašto apsaugos ministerijos ginkluotės pirkimo planuose, vyksta pirkimo apklausa, tačiau jokių sprendimų nėra. Kovo pradžioje Prezidentės vadovaujama Valstybės gynimo taryba nuspręs, ar pėstininkų kovinės mašinos bus perkamos“, – sakė A. Matonis.

Svarsto persona non grata sąrašą

Vilnius („Draugo“ info) – Lietuvos institucijos siūlo nebeslėpti nacionalinio „juodojo sąrašo“, į kurį įtrauktiems asmenims draudžiama atvykti į šalį dėl galimos grėsmės nacionaliniam saugumui.

Vidaus reikalų ministerija parengė projektą, pagal kurį Migracijos departamentas kitą dieną po sprendimo priėmimo interneto svetainėje paskelbtų tokio užsieniečio duomenis ir draudimo atvykti priežastis.

Ministerija teigia, kad į Lietuvą neįleidžiamų asmenų duomenys būtų viešai skelbiami siekiant užtikrinti valstybės ir visuomenės saugumą.

Tokiam pasiūlymui pritaria ir

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Pasak jo, viešo „juodojo sąrašo“ skelbimas atitiktų Europos Sąjungos praktiką.

Valstybės saugumo departamentas savo ruožtu perspėjo, kad viešas skelbimas sudarytų prielaidas pažeisti užsieniečio garbę ir orumą, o valstybei gali atsirasti papildomų išlaidų dėl atstovavimo teismuose.

Pernai liepą Lietuvos užsienio reikalų ministerija paskelbė apie draudimą atvykti keliems Rusijos piliečiams, kurie susiję su „agresyvia propaganda ir smegenų plovimo kampanija“, tačiau pavardžių nenurodė, nes tai draudžia įstatymai.

Teroristinis išpuolis Charkove

Charkovas, Ukraina (BNS) – Charkove per eiseną „Už vieningą Ukrainą“ prie Sporto rūmų, kur susiformavo kelių šimtų demonstrantų kolona, nugriaudėjo sprogimas. Žuvo du žmonės: Euromaidano aktyvistas ir policininkas. Pranešama, jog per incidentą nukentėjo devyni žmonės, iš jų keturi policininkai.

Visi nukentėjusieji nugabenti į miesto ligonines. Trijų iš jų būklė sunki. Sprogo savadarbis užtaisas, prikimštas armatūros nuopjovų. Sprogs-tamoji medžiaga – trotilas.

Sulaikyti 4 įtariamieji. Jie yra

Ukrainos piliečiai, kurie buvo apmokyti ir gavo ginklų Rusijoje.

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka pareiškė užuojautą žuvusiųjų artimiesiems, žadėdamas, kad išpuolio kaltininkai bus patraukti atsakomybėn.

Charkovas yra už maždaug 200 km nuo rytinių regionų, kuriuose prorusiški separatistai kaunasi su Ukrainos vyriausybės pajėgomis.

Panašios eitynės sekmadienį vyko Kijeve ir daugelyje kitų Ukrainos regionų, bet ne separatistų kontroliuojamose teritorijose.

Apsikeitė dešimtimis belaisvių

Kijėvas, (ELTA) – Vasario 21 d., praėjus savaitei nuo paliaubų įsigaliojimo rytinėje šalies dalyje, Ukrainos vyriausybė ir prorusiški kovotojai ap-sikeitė dešimtimis belaisvių.

Skelbiama, kad iš viso buvo iš-laisvinti 139 Ukrainos kariai ir 52 maištininkai. Šis apsikeitimas belaisviais – pirmas žingsnis, sėkmingai žengtas pagal vasario 12 d. Minsko susitarimus, kuriuose tarpininkavo Prancūzija ir Vokietija.

Be to, pranešama, kad maištininkai sutiko atitraukti sunkiąją ginkluotę iš fronto linijos Rytų Ukrainoje, kaip numatyta vasario 12-osios Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių plane. Sunkiosios ginkluotės atitraukimas iš konflikto zonos rytinėje Ukrainoje buvo pradėtas vasario 22 d. ir truks keturiolika dienų. Sunkiosios ginkluotės atitraukimą planuota pradėti vasario 24 d.

Vengrija nerimsta po V. Putino vizito

Budapeštas (15 min.lt) – Prieš savaitę Vengrijoje apsilankęs Rusijos prezidentas V. Putinas sukėlė šioje šalyje didžiulį skandalą. Pasipiktinimo sulaukta dėl to, kad V. Putinas „pagerbė“ ne tik Antrojo pasaulinio karo metu žuvusius, bet ir 1956 metų Budapešto sukilimą malšinčius sovietų karius.

Lankydamasis Budapešte V. Putinas padėjo vainiką ir ant šių sovietų karių, žuvusių malšinant 1956 metų Budapešto sukilimą, kapo. Ant paminklo sovietų kariams, kurie šaudė į taikius Budapešto gyventojus tais metais, iškaltas toks tekstas: „Amžinas dėkin-

gumas ir šlovė tarybiniais kariams, atidavusiems savo gyvybes už Vengrijos tautos laisvę per kontrarevoliuciją 1956 metų spalį“.

Tad dauguma vengrų situaciją, kai V. Putinas prie šio paminklo padėjo vainiką, įvertino kaip asmeninį įžeidimą.

V. Putino vizitą Vengrijoje pajvairino ir „Femen“ aktyvistė, ant nuogos krūtinės turėjusi raginimą Rusijos prezidentui važiuoti namo ir aukštai kėlusį sijoną.

Vizito išvakarėse dešimtys tūkstančių vengrų savo nepasitenkinimą išsakė mitinguose Budapešto gatvėse.

Europa padarė katastrofiškų klaidų

Londonas (LRT.lt) – Jungtinei Karalystei ir Europos Sąjungai tenka kaltė dėl „vaikščiojimo per miegus“, nuvedusio į krizę Ukrainoje, sakoma vieno Didžiosios Britanijos parlamento komiteto paskelbtoje griežtoje ataskaitoje.

Lordų Rūmų ES reikalų komitetas, prižiūrintis Britanijos vyriausybės ES politiką, šią kritišką ataskaitą paskelbė didėjančiam pavojui, kad Rytų Ukrainoje galutinai žlugs paliaubos tarp prorusiškų sukilėlių ir Kijevo vyriausybės pajėgų.

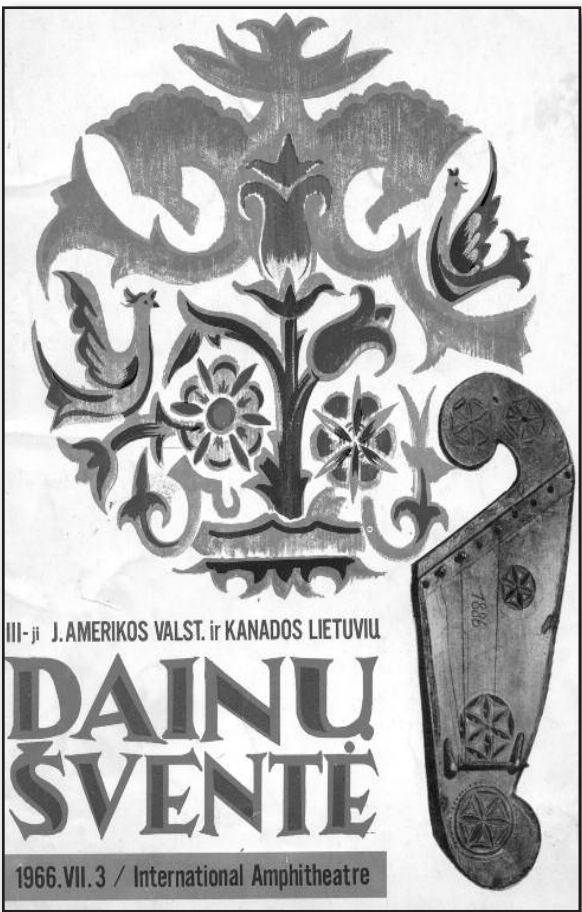
Kijėvas ir Vakarų šalys kaltina Maskvą ginkluojant separatistus ir siunčiant į Ukrainą savo karius, nors Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas tai neigia.

Komitetas yra „įsitikinęs, kad ES ir Jungtinė Karalystė yra kaltos dėl vaikščiojimo per miegus, atvedusio į šią krizę“, pareiškė komiteto pirmininkas Christopher Tugendhat.

Komiteto dokumente sakoma, kad ES santykiai su Maskva ilgą laiką buvo grindžiami prielaida, kad Rusija žengia stiprėjančios demokratijos keliu.

LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo nuotr.

Gyventi daina

LORETA TIMUKIENĖ

II dalis

JAV ir Kanados lietuvių išeivijos dainų šventės nuolat pradėtos rengti nuo 1956 m. Jose dalyvavo net 51 choras (1978 m. Torontas). Dainininkų susirinkdavo nuo 1,000 iki 1,400. Žymesnieji dirigentai: B. Budriūnas, J. Žilevičius, J. Gaidelis, A. Mikulskis, J. Kačinskas, F. Strolia, V. Verikaitis, S. Sližys, S. Gailevičius, J. Govėdas, D. Viskontienė. Surengtos devynios šventės – 1956, 1961, 1966, 1971, 1978, 1983, 1991, 2006, 2010 metais.

1953 metais Čikagoje ALRK Vargonininkų sąjungos seime kilo sumanymas rengti dainų šventę. Buvo numatyta 1954 metais surengti kelias rajonines dainų šventes, kurios būtų įžanga į didelę jungtinę šventę, tačiau įvyko tik viena rajoninė dainų šventė Čikagoje. ALRK Vargonininkų sąjungai seime vėl iškėlus dainų šventės klausimą, jam buvo pritarta. 1956 m. dainų šventę rengė JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės, tad į istoriją šventė įėjo „JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės“ pavadinimu, joje dalyvavo 34 chorai su maždaug 1,200 dainininkų. Šventė vyko Chicago Coliseum auditorijoje, kuri talpina daugiau nei 9,000 žiūrovų. Garbės dirigentas buvo prof. J. Žilevičius. Žurnalistas Stasys Pieža

šventę garsino angliškoje spaudoje. Muzikos kritikas Vladas Jakubėnas šventę aprašė žurnale „Aidai“: „Programa buvo rūpestingai išmokta. Masinio choro dainos skambėjo gryna intonacija. Nepasitaikė nė vieno jaučiamo detonavimo. Būta tik vieno kito ritmo netikslumo. Dalyvavo masinis choras, rinktinis mišrus choras, moterų ir vyrų chorų grupės. Koncerto dieną vėsi vasara staiga pasikeitė – termometras peržengė 100 laipsnių. Dirbtinio vėsinimo neturinčioje salėje kaitra buvo neįsivaizduojama. Visi bilietai buvo išparduoti. Moralinis pelnas – JAV ir Kanados lietuviai įvykdė didelį darbą, kurio pasisekimas pakels mūsų savigarbą ir įkvėps mums daugiau noro palaikyti ir ugdyti tautinę kultūrą.

Dainų šventės sėkmė sąlygojo, jog 1957 metais buvo surengta pirmoji lietuvių Tautinių šokių šventė (TŠŠ). Antroji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė vyko 1961 m. liepos 2 d. Tarptautiniame amfiteatre Čikagoje. Dalyvavo 23 chorai su apie 1,000 dainininkų ir daugiau kaip 10,000 klausytojų. Antrąją JAV ir Kanados Dainų šventę žurnale „Aidai“ išsamiai recenzavo kompozitorius Vladas Jakubėnas. Štai keltas ištraukų iš jo ilgo apžvalginio straipsnio: „Dainų šventė savo esme negali būti laikoma griežto klasikinio ir kitokio stiliaus koncertu; tai yra labiau tautos vieningumo pasireiškimas per dainą. Dainų šventės repertuare neišvengiamai esti ir meniškai mažiau vertingų dainų, kurios tai tautai esti tradicinės, turinčios tam tikro subjektyvaus emocinio turinio. Pasirodo, kad mūsų chorai, gyveną aukšto tech-

nikos lygio krašte, kažkaip išpruso, susklandėjo; jų intonacija ir ritmika neabejotinai pagerėjo. <...> Antroji JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė buvo tikroji šventė visai klausytojų miniai; jos atminimas tvirtins mūsų tautinę sąmonę ir stiprins pasiryžimą tolesniems kultūriniais žygiams lietuvių išeivijoje.”

Trečioji JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė vyko Čikagoje, Tarptautiniame amfiteatre 1966 m. liepos 3 d. Šventėje dalyvavo 41 choras (iš jų – 16 vaikų) su maždaug 1,200 dainininkų. Susirinko apie 11,000 klausytojų. Programos viršelį paruošė dail. Vladas Vižeikis – jame vaizduojamos kanklės su 1886 metų data. Antrosios šventės garbės dirigentas Aleksandras Aleksis perdavė dirigento lazdelę šios šventės garbės dirigentei Alice Stephens. Šventę dienraštyje „Draugas“ vertino prof. Juozas Žilevičius: „1966.7.3 d. Dainų šventė liks įrašyta į lietuvių išeivijos kultūrinės veiklos istorijos lapus. Lengvesnės dainos nuskambėjo pajėgiai ir drąsiai. Tačiau blogas salės rezonansas kenkė chorų skambesiui, ypatingai atliekant ‘Oželį’. Vaikų choras buvo mokytojų pavyzdinčiai paruoštas, nes kiekvienas dalyvis savo partiją gerai žinojo. Kanklių orkestras nepaprastai gerai atliko dainų pritarimą. Tai nuopelnas Onos Mikulskienės. Nuodugniai pažindamas kanklių savybes, Alfonsas Mikulskis vykusiai paruošė kanklių orkestraciją. Lituanistinių mokyklų dainavimo mokytojų paruoštus chorų puikiai valdė dirigentas Faustas Strolia.”

Ketvirtoji JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė buvo suruošta 1971 m. liepos 4 d. Čikagos Tarptautiniame amfiteatre. Himnus ir Naujajai „Maldą už tėvynę“ dirigavo Vincas Mamaitis, suaugusių dainas palydėjo pianistai Raimonda Apeikytė ir Manigirdas Motekaitis. PLB valdybos pirmininko Stasio Barzduko sveikinime rašoma: „Svetur dabar turime du visuotinių Dainų švenčių židinius: Australiją ir JAV su Kanada. Jas čia organizuoja Lietuvių Bendruomenė.” Šią Dainų šventę žurnale „Aidai“ recenzavo komp. Vladas Jakubėnas: „Choristų jungtiniame chore galėjo būti apie 800 (spaudos žiniomis – apie 950). Chorai buvo sąžiningai išmokę atliekamus kūrinius; visi dainavo viską. Nesijautė žymių intonacijos nukrypimų ar ritminių netikslumų, bet trūko gyvybės, gražesnių niuansų, nuotaikos. Ši pilkai skaidri prožiška nuotaika su mažomis prošvaistėmis lydėjo visą pirmąją programos dalį. Publika laikėsi gan kultūringai, tačiau dar niekuomet nėra tekę girdėti taip šykščiai plojant. Vaikų choras, sudaręs programos vidurinę dalį, subūrė apie 600 gerai paruoštų dalyvių. To nežiūrint, nebuvo tokio stipraus išpūdžio, kaip trečioje Dainų šventėje; tada, itin žymios klausytojų dalies nuomone, vaikų choras iškilo kaip stipriausias visos šventės momentas. <...> Apskritai paėmus, ketvirtoji Dainų šventė laikytina pasisekusia. Užsibrėžti riboti uždaviniai buvo gerai įvykdyti; viskas praėjo sklandžiai, tiek muzikinė programa, tiek bendra organizacija. Klausytojų buvo apie 10,000. Mūsų stipriausia Dainų šventė pa-

Seniausias dainininkas B. Kriaučiūnas (dainavo 55 metus) uždega Dainų šventės aukurą.

A. Gulbinsko nuotr.

silieka antroji. Trečioji, nepaisant visų nesklandumų, savo visuma irgi buvo įdomesnė už ketvirtąją. Adolfo Valeškos salės įdomios dekoracijos su originaliomis vilnietiškomis verbomis ir rausvų spalvų atspalviais sudarė gražią visumą.”

Penktoji lietuvių Dainų šventė vyko Kanadoje, Maple Leaf Gardens Toronto mieste 1978 m. liepos 2 d. Ji buvo suderinta su Pasaulio lietuvių dienomis ir sporto žaidynėmis. Šį kartą iniciatyvą iškėlė Kanadoje gyvenantys lietuviškos dainos mylėtojai. Todėl ir šios šventės pavadinime – Penktoji Kanados ir JAV lietuvių dainų šventė – Kanadai jau skiriama pirmoji vieta. Jos rengėjai buvo Kanados lietuviai, kurie tik šventės repertuaro sudarymui talkon kvietėsi JAV lietuvių muzikus. Šioje šventėje buvo įvesti kai kurie nauji dalykai: dainų šventės vėliava, jungtinis kanklininkų pasirodymas, lietuvių choras iš Australijos (Melburno Lietuvių dainos sambūris) ir simfoninis orkestras. Dainų šventė buvo įjungiamą į kitus Pasaulio lietuvių dienų renginius. Šventėje dalyvavo 51 choras su maždaug 1,400 dainininkų. Tame skaičiuje buvo 10 Kanados lietuvių chorų.

Penktąją dainų šventę taip vertino muz. Algis Šimkus: „Rengėjai ir repertuaro komisija ir ši kartą, atsižvelgdami į silpnėjančius choras, pasiryžo apeiti pažangesnius ir labiau komplikuočius mūsų kompozitorių darbus. Pasitenkinta išimtinai lengvesnėmis dainomis, bijant atbaidyti mažesnius ir menkiau pajėgius choras. Šventės programą dar papildė Alfonso Mikulskio suorganizuotas liaudies instrumentų ansamblis, atlikdamas jo lietuvišką rapsodiją ‘Ant Nemuno kranto’. Dalis dainų buvo parodymos Toronto estų dūdų orkestro ir specialiai šiai šventei suorganizuoto simfoninio orkestro su profesionaliais muzikantais. Nors penktoji Dainų šventė ir nebuvo meniniai išskirtinė, ji turėjo pakankamai malonių prosvaisių ir, apamai paėmus, ją tenka vertinti teigiamai. Šventė sutraukė į svetinę Torontą daug tūkstančių lietuvių ir juos atgaivino. Man pačiam teko būti liudininku, kai viena ne už lietuvių ištekęs moteris, jau senokai nutolusi nuo lietuviškos veiklos ir skeptiškai sutikusi atsilankyti lietuvių Dainų šventėje, garsiai pareiškė, kad ji didžiuojasi esanti lietuve.”

Nuo 1956-ųjų kas penkerius metus rengtų lietuvių dainų švenčių maratonas 1991-aisiais nutrūko net penkiolikai metų. Anapilin iškeliavo daugelis lietuvių chorų dainininkų, dirigentų ir kompozitorių. Lietuvių dainos šia pus Atlanto pritrilo, bet tik laikinai – praėjus daugiau nei 10 metų, užaugus naujai dainorėlių kartai, imta ruošti aštuntajai dainų šventei: internete buvo patalpintas visas repertuaras su natomis, žodžiais ir net balsų partijomis. Internetu buvo ir choreografinių judesių nuorodos. Tai chorų vadovams Kanadoje ar Didžiojoje Britanijoje, įvairiuose JAV miestuose labai palengvino pasiruošimą dainų šventei. Į 2006 metų liepos 1–2

Čikagos merui Richard J. Daley įteikiama Dainų šventės proklamacija. Iš k.: Jonas Jasaitis, Teodoras Blinstrubas, neatpažinta, Vytautas Radžius, neatpažinta, konsulė Juzė Daužvardienė, prelatas Ignas Aldavičius, Richard J. Daley, neatpažintas.

d. Čikagoje vykusią aštuntąją dainų šventę atvyko net 52 chorai. Ilnojaus universiteto didžiulį paviljoną virpino 1,200 įvairių kartų balsų, kurių dauguma – jauni žmonės, vaikai ir paaugliai. Tai labai džiugino aštuntosios dainų šventės rengėjus – organizacinio komiteto pirmininką Audrių Polikaitį, meno vadovę Ritą Čyvaite-Klioriene, muzikinių reikalų vykdomąjį komitetą – Darių Polikaitį, Dalią Viskontienę ir daugelį, prisidėjusių prie dainų šventės rengimo. Dainų šventės šūkis „Atsiliepk daina“ neliko be atgarsio. Įvairaus amžiaus lietuviai ar tik lietuviškas šaknis turintys dainininkai dainavo iš visos širdies ir nuotaikingai. Jų pasiklausyti suvažiavo net 6,000 lietuvių ne tik iš JAV, bet

ir Kanados, Didžiosios Britanijos, Vokietijos. Pasveikinti ir pasiklausyti dainuojančių lietuvių buvo atvykę ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kurio kalba buvo pasitikta nuoširdžiais plojimais. Šventės dainų programa buvo sudėliota taip, kad kartais dainininkais tapdavo visi šeši tūkstančiai žiūrovų. Chorams atliekant populiarias dainas, ekrane buvo rodomi dainų žodžiai tiems, kurie jas primiršo. Savotiškas karaokė...

2010 m. liepos 4 dieną Kanadoje, Toronto mieste, vyko devintoji išeivijos chorų dainų šventė „Daina aš gyvenu“. Kanadiečiai tą savaitę atšventė Kanados dieną, Amerika – Nepriklausomybės dieną, Lietuva ruošėsi pažymėti Mindaugo karūnavimą, o dainos mylėtojai visą savaitgalį gyveno dainomis ir savaip šventė Lietuvą, kuri neturi geografinių koordinatų (bet yra ten, kur esame mes), ir lietuviškumą, esantį mūsų genuose, širdyse ir sąmonėje. Renginyje dalyvavo 55 mėgėjų chorai, daugiausia – iš Šiaurės Amerikos, taip pat svečiai iš Lietuvos, Lenkijos ir Anglijos. Iš viso – 18 chorvedžių ir daugiau nei 1,000 choristų! Koncertas vyko Hershey centre, Mississauga miestelyje, jo paklausti atvyko apie 2,500 žiūrovų. Trečdalį repertuaro sudarė nauji kūriniai, daugumoje sukurti arba aranžuoti užsienyje gyvenančių lietuvių.

„Į gražų audinį pynėsi vaikų, jaunimo ir mišrių chorų atliekamos dainos. Nors dainos buvo įvairios, jas apjungė lietuviškai dainai būdingas ly-

rizmas, ne sykį chorisčių skruostais nuriedėjo ašara... Simboliška, kad mes visi, choristai ir žiūrovai, tarsi viena didelė šeima, buvome ratu apsupę centre liepsnojančią aukurą. Džiugu, kad Hershey centro salė buvo pilnutėlė, kad žiūrovai išijungę į šventę: per salę vilnijo iškeltų rankų bangos, kartu dainavome kai kurias dainas, kartu skandavome Lietuvos vardą. <...> Muzikinį pasakojimą papildė lietuviškas tradicijas atspindinti scenografija – švento aukuro ugnis, jos saugotojas Krivių Krivaitis su vaidilutėmis, praskrendančios gervės, ažuolo lapų motyvai”, – rašė Jolanta Kurpis (www.bernardinai.lt – 2010-07-21)

„Šventė baigėsi, išsiskirstė kas sau, tačiau visi parsivežėme dalelę švento aukuro liepsnos ir šilumos. Dabar jau mūsų atsakomybė bus šią liepsną kurstyti, neleisti jai užgesti po kasdienio gyvenimo dulkėmis. Ateityje, tikimės, atsiras drąsių ir darbščių

žmonių, kurie tęs išeivijos chorų Dainų šventės tradiciją, kad ir vėl susirinktume į didelį būrį ir atsigaivintume daina, rastume joje

džiaugsmo, stiprybės ir vienybės”, – tokia viltinga gaidelė prieš 5 metus savo straipsnį baigė J. Kurpis. Galime lengviau atsidusti – to aukuro liepsna ne tik neužgeso, bet, laimei, liepsnoja ir kviečia mus visus kartu skaičiuoti iki jubiliejinės X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės likusias dienas, minutes, sekundes, ir, darbus bei rūpesčius pametus, liepos 3–5 dienomis ateiti pasišildyti to aukuro šilumą.

Straipsnyje panaudota informacija iš LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo ir X dainų šventės tinklalapio <https://www.dainusvente.org/lt/> (paruošta Kazio Skaistgirio ir Nijolės Puranaitės-Benotienės).

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Monsinjas Alfonsas Svarinskas su savo knyga „Nepataisomasis“.

LR Seimo narys Rytas Kupčinskas

Aktorė Olita Dautartaitė

Prisiminimų valanda

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Vasario 16-osios išvakarėse bendradarbiaujant Kauno arkivyskupijos muziejaus vedėjai Irenai Petraitienei ir Lietuvos sąjūdžio Kauno skyriaus Švietimo komitetui – Arkivyskupijos muziejaus kardinolo Vincento Sladkevičiaus menėje įvyko monsinojoro Alfonso Svarinsko 90-jų gimimo metinių minėjimas – jo atminimo ir atsiminimų valanda. Buvo rodomos Nijolės Baužytės sukurto filmo apie Viduklę ištraukos, iš kompaktinės plokštelės įrašo sklido į Viešpaties namus išėjusio amžinos atminties Lietuvos partizanų vyriausiojo kapeliono, Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo deputato, Lietuvos Sąjūdžio Garbės nario, bebaimio kovotojo dėl Bažnyčios ir Lietuvos laisvės dimisijos pulkininko monsinojoro Alfonso Svarinsko balsas.

Savo prisiminimais bendraujant su Monsinjonu pasidalijo muziejaus vedėja Irena Petraitienė, gydytoja Ramunė Jurkuvienė, LR Seimo narys Rytas Kupčinskas, profesorius Romas Baltrušis, aktorė Olita Dautartaitė, laikraščio „XXI amžius“ buvęs ilgametis redaktorius Edvardas Šiugžda, LS Kauno skyriaus Švietimo komiteto pirmininkas Zigmas Tamakauskas, žurnalistė Regina

Pupalaigytė-Kregždienė, Gediminas Adomaitis ir kiti.

Kalbėjusieji pabrėžė monsinojoro A. Svarinsko gyvenimo auką, jo principumą, išvalgumą, mokėjimą bendrauti su žmonėmis, širdies gerumą ir dosnumą. Prisiminėme jo lėšomis leistus ir mokykloms dalintus įžymių Lietuvos žmonių paveikslus. Jis troško, kad mokyklinis jaunimas geriau pažintų savo praeitį, savo šalies istoriją, širdimi justų partizaninės kovos herojiškumą, dvasinių vertybių svarbą. Monsinjas visada buvo laukiamas ir geranoriškai nusiteikusiose Kauno mokyklose. Su juo ne kartą lankėmės Stasio Lozoraičio, Juozo Urbšio, buvusioje „Ąžuolo“ (dabar –

Jono Pauliaus II gimnazija) ir kitose vidurinėse mokyklose. Mokiniai visada turėtų prisiminti su Monsinjonu praleistas valandėles, jo nuoširdų paprastumą, jo pasakytus įtaigius žodžius, jo gilų humoro jausmą, beribę Lietuvos meilę. Šiuos susitikimus visada palydėdavo lietuviškos dainos, susirinkusios mokyklų bendruomenės ilgai netylantis plojimai. O kaip nepažymėti to gražaus lietuviška tautine ornamentika papuošto ir tuometinei Kauno „Ąžuolo“ vidurinei mokyklai padovanoto didžiulio Kryžiaus, kuris savo jau tarsi relikvine dvasia puošia ir dabar šios mokyklos – Jono Pauliaus II gimnazijos aplinką. Šį Kryžių Monsinjas atvežė iš Utenos, pats dalyvavo jo pastatymo darbe. Šiai Kauno Jono Pauliaus II gimnazijai monsinojoras Alfonsas Svarinskas yra padovanojęs ir daug knygų, visą didžiulę dėžę klasikinės muzikos plokštelių, savo išleis-

Muziejaus vedėjos Irenos Petraitienės prisiminimų žiupsnelis.

Profesorius Romas Baltrušis

tų paveikslų. Svarbu, kad ši mokslo įstaiga, virtusi katalikiškos krypties gimnazija, visa tai tinkamai panaudotų, augindama mokinių širdyse dvasinių vertybių daigus.

Prisimintas ir vienintelis Lietuvoje monsinojoro Alfonso Svarinsko rūpesčiu netoli Ukmergės Mūšios šile įrengtas išpūdingas Laisvės kovotojų atminimo paminklas – parkas, skirtas Didžiosios kovos apygardos partizanams atminti. Prisiminti ir kiti šio iškilaus dvasininko pastangomis įrengti įžymių Lietuvos žmonių ir vykusių partizaninių kovų memorialai. Prisimintas ir jo rūpestis pastatyti tinkamą patriotinės dvasios turintį paminklą Vilniaus Lukiškių aikštėje.

Prisiliesdami savo prisiminimų gijomis prie įžymaus Lietuvos patrioto monsinojoro Alfonso Svarinsko taukaus gyvenimo puslapių, kartu jutome ir jo sielos artumą, ir tą didelę netektį, kurią patyrė Lietuva, kovojusi ir kovojanti dėl savo krikščioniškų bei tautinių vertybių išlikimo

Zigmas Tamakauskas – Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus Švietimo komiteto pirmininkas, miesto savivaldybės Švietimo tarybos narys.

Prisiminimų valandos dalyvių būrys.

Rengėjų nuotraukos

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA **Granitex** 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NAUJA **Biomed** 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-568-6676

NAUJA **Biomed 2** 4548 N. Harlem Ave, Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430

NAUJA **Galos Caves** 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NAUJA **Extreme Exteriors** 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Kunigaikščių Užėja 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Mugėje – senieji žemėlapiai

Vilniaus parodų centre „Litexpo“ iki sekmadienio, vasario 22 d., vykusios tarptautinės Vilniaus knygų mugės svečiai ir dalyviai turėjo galimybę iš arti susipažinti ne tik su naujausia lietuviška ir pasaulio literatūra bei jos kūrėjais, bet ir su itin retai demonstruojamais originaliais senaisiais žemėlapiais.

Lietuvos ir jos kartografijos istoriją puikiai iliustruojančius žemėlapius pristatė projektas „OldMaps“. Bendrame stende taip pat buvo rodoma šalies valstybingumo raidai skirta monetų bei medalių kolekcija. Tokiu būdu pradėtas projektų ciklas, skirtas artėjančioms Lietuvos valstybės atkūrimo šimtosioms metinėms paminėti.

Ugdys savimone

Stendo šeimininkai įsitikinę, kad Vilniaus knygų mugėje demonstruojami kolekciniai objektai sudomino kiekvieną Lietuvos kultūros paveldui ir istorijai neabejingą lankytoją. „Idėja supažindinti visuomenę su kolekcijomis įgyja ypatingą prasmę šiuo metu, vykstant informacinėms atakoms iš Rytų ir aktyviems bandymams klastoti Lietuvos istoriją. Tokiomis aplinkybėmis senieji žemėlapiai ir proginiai medaliai tampa akivaizdžiais šalies istorijos liudininkais bei priemone ugdyti visuomenės savimone“, – teigia kolekcininkas, projekto dalyvis Mindaugas Ardišauskas.

„Parinkome tris išpūdingus žemėlapius. Pirmasis – Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio žemėlapis, atskleidžiantis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) didikų politinę pilietinę savimone ir Abiejų Tautų Respublikos galios zenitą. Stende taip pat rodomas Gottfriedo Henselio pirmasis Europos lingvistinis žemėlapis, vaizduojantis dabartinės Lietuvos, kurios pagrindu tapo lietuvių kalba ir etninė kultūra, ištakas. Galiausiai Pirmojo pasaulinio karo metais Vlodo Daumanto sukurtas etnolingvistinis Lietuvos žemėlapis simbolizuoja modernios valstybės pumpurą, kuris sprogo 1918 m. vasario 16 d. ir išsiskleidė Nepriklausomybės karų metu“, – pasakojo M. Ardišauskas.

Laikomas vienu geriausių

Kunigaikščio Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio (1549–1616), LDK

didiko, Abiejų Tautų Respublikos valstybės ir karinio veikėjo, keliautojo, iniciatyva sudarytas LDK žemėlapis pirmą kartą išleistas 1613 m. Šis žemėlapis laikomas vienu geriausių Renesanso kartografijos darbų. Beveik pusantro šimto metų jis buvo Europos kartografų kopijuojamas, perdirbamas ir spausdinamas įvairiuose atlasuose. Knygų mugėje demonstruojamas žemėlapis priklausė Algirdo Gustaičio (1916–2002), lietuvių visuomenininko, publicisto, Lietuvos sienų tyrėjo, asmeniniam žemėlapių rinkiniui. Bibliografinėmis retenybėmis tapusias A. Gustaičio knygas „Tikroji Lietuva“ (1983), „Dniepro upė ir aplinka nuo prieškristinių laikų“ (1992), „Potsdamas ir Lietuva dega“ (1992) taip pat buvo galima pavartyti parodos stende.

Pirmasis Europos lingvistinis žemėlapis „Europa Poly-Glotta Linguarum Genealogiam exhibens ...“ publikuotas vokiečių lingvisto G. Henselio (1687-1767) lyginamosios lingvistikos studijoje „Synopsis Universae Philologiae“, išleistoje 1741 m. Žemėlapyje pavaizduoti Europos, Amerikos, Azijos, Afrikos žemynai ir jų šalyse gyvenančių tautų kalbos, rašmenys bei krikščionių maldos „Tėve mūsų“ pradžia įvairiomis pasaulio kalbomis, taip pat – lietuvių kalba.

Vainikavo veiklą

V. Daumanto (iki 1915 m. – Vladislovas Dzimidavičius, 1885–1977), įžymaus lietuvių politinio ir visuomenės veikėjo, kolekcininko, 1917 m. sudarytas žemėlapis „Carte de la Lituanie“, kurį 1918 m. išleido Lietuvių informacijos biuras (Bureau d'Information de Lituanie), įsikūręs Lozanoje. Šiuo žemėlapiu siekta formuoti viešąją nuomonę ir daryti įtaką politiniams procesams Europoje, pateikiant istorinius ir etnolingvistinius įrodymus, remiančius Lietuvos valstybės atkūrimą. Leidinys tapo labai populiarus - buvo išspausdinti trys jo leidimai Šveicarijoje ir vienas JAV. Šis žemėlapis vainikavo aktyvaus lietuvių politinio centro Šveicarijoje komunikacijos veiklą, kurios metu, 1914–1919 m., biuras leido periodinius leidinius, knygas, brošiūras, žemėlapius, biuletenius prancūzų, vokiečių, anglų ir kitomis kalbomis. Biuras veiklą nutraukė 1919 m. sausį, įsteigus Lietuvos spaudos biurą Berne.

Rengėjų info ir nuotr.

Pirmasis Europos lingvistinis žemėlapis „Europa Poly-Glotta Linguarum Genealogiam exhibens ...“ publikuotas vokiečių lingvisto G. Henselio (1687–1767) lyginamosios lingvistikos studijoje „Synopsis Universae Philologiae“, išleistoje 1741 m.

Knygų mugės detektyvas A. Bialobžeskis: neįtikėtina, kad toks renginys vyksta

Andrius Bialobžeskis

EPA-ELTA nuotr.

Vilniaus knygų mugės atidarymo iškilmėse detektyvą vaidinęs aktorius Andrius Bialobžeskis stebisi, kad toks renginys kaip Knygų mugė kasmet sutraukia vis daugiau dalyvių ir apgailestauja, kad dėl daugybės darbų negali joje normaliai dalyvauti.

Vasario 19-osios rytą vilkėdamas juodu odiniu paltu A. Bialobžeskis blaškėsi po mugę, ieškodamas išėjimo iš to labirinto bei dingusios labai svarbios knygos. Vis klausinėjo žmonių, gal kas nors ją matė. Pagaliau nusiplūkęs detektyvas atsidūrė aptemdytoje salėje, užlipo ant scenos ir į žaismingą mugės atidarymą įtraukė Prezidentę Dalią Grybauskaitę. Paaiškėjo, kad dingusi labai svarbi knyga, kurios jis beviltiškai ieškojo, – Prezidentės rankose. Tai buvo šalies vadovės kalba knygų bičiuliams – rašytojams, leidėjams, vertėjams, o svarbiausia – skaitytojams.

Knygų mugėje aktorių A. Bialobžeskį pakalbino Eltos korespondentė.

Andriau, puikiai atitinkate knygų mugės temą – detektyvas. Jau per mugės spaudos konferenciją nagrinėjote bylą Nr. 16 (16-oji knygų mugė). Kaip gavote Detektyvo vaidmenį?

Netikėtai. Turėjo atvažiuoti britų aktorius David Suchet, bet jis neatvažiavo. Man teko jį pakeist. Knygų mugėje pristatoma jo knyga „Puaro ir aš“, kurią išleido „Tyto alba“. Agatha Christie personažą Hercule Poirot jis vaidino net 24 metus. Labai įdomi knyga, jis dalijasi išpūdziais, kaip kūrė tą vaidmenį. Labai laukiau jo atvykstant į mugę.

Kuo jums knygų mugė patinka ir kas, jūsų nuomone, čia blogai?

Neįtikėtina, kad toks renginys vyksta. Tai parodo, kiek žmonės skiria knygai dėmesio, energijos, laiko. Tai – fantastiškas renginys. Jau patalpų jam neužtenka. Šiomet mugėje – net 400 renginių. Patinka tai, kad čia – visur knygos, kas man svarbu nuo pat vaikystės. Nepatinka tai, kad niekada negaliu joje normaliai dalyvauti. Niekada nespėju ja pasimėgauti. Negalėsiu dalyvauti Michailo Šiškinio spaudos konferencijoje, nes vaidinsiu spektaklyje.

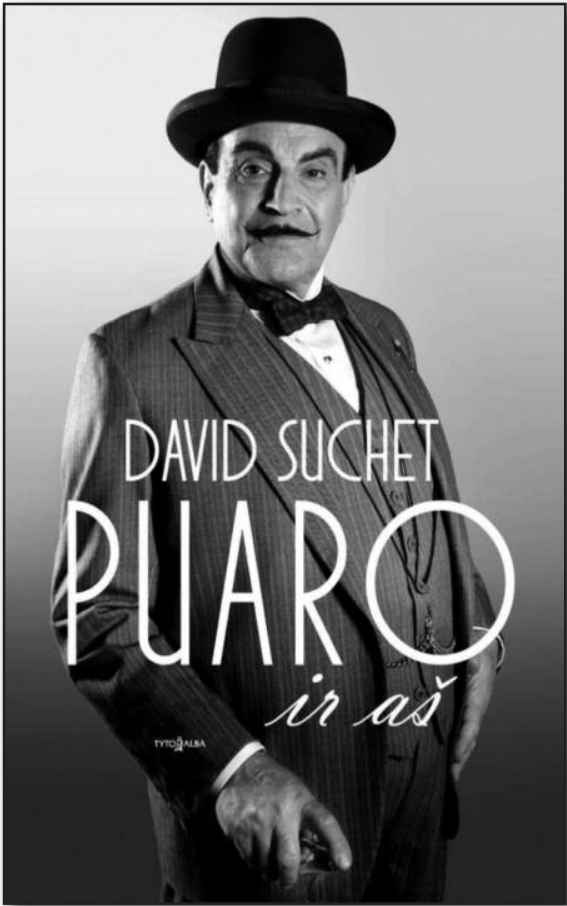
Kokias knygas labiausiai mėgstate skaityti?

Skaityau minėtą M. Šiškiną, knygą „Veneros plaukas“, tik rusų kalba. Unikali rusų kalba, prikelta iš užmaršties.

O ar jums patinka detektyvai?

Negaliu sakyti, kad daug detektyvų skaityčiau, bet čia – gal ir amžiaus klausimas. Paauglystėje mėgau skaityti A. Christie knygas. Bet mano pauglystės laikais nebuvo didelio detektyvų pasirinkimo. Mėgau skaityti nuotykių literatūrą – Alexandre Dumas „Grafa Montekristą“, Thomas Mayne Reid knygas. Jos daug kuo siejasi su detektyvais.

ELTA

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Vasario 23 d. Bostone sulaukęs 86-erių** metų mirė afa Algimantas Kezys. Apie atsi-sveikinimą Čikagoje ir Lietuvoje, Kybartuose, bus pranešta vėliau.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažny-**čioje Gavėnios rekolekcijas, Susitaikymo sak-ramento (išpažinties) pamaldas vasario 28 d., šeštadienį, 3 val. p. p. ves svečias iš Lietu-vos kun. Gintaras Vitkus, SJ. Išpažintis klau-sys: kleb. kun. Jaunius Kelpšas, kun. Gedi-minas Keršys ir kun. Gintaras Vitkus, SJ. Kviečiame dalyvauti Susitaikymo pamaldose.

■ **Vasario 28 d., šeštadienį, JAV LB Wau-**kegan-Lake County lietuviai kartu su Gedi-mino lituanistine mokyklašvęs Lietuvos vals-tybės 97-ąsias metines bei Lietuvos Nepri-klusomybės atkūrimo 25-ąsias metines. Šventė prasidės 11:30 val. r. Santa Maria del

Popolo parapijos centro patalpose, 151 N. Lincoln Avenue (126 N. Route 45) Munde-lein, IL. Kviečiami visi dalyvauti šventiniame minėjime, pasidžiaugti programa bei pasi-vaišinti savo ir draugų suneštais gardumynais.

■ **Sekmadienį, kovo 1 d., po 10 val. r. šv.** Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasi-dėjimo parapijos salėje (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) vyks labai svarbus Brigh-ton Parko Lietuvių namų savininkų susirinki-mas. Kviečiame visus narius dalyvauti.

■ **Gegužės 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centras (PLC) kviečia narius, rėmėjus ir svečius į PLC metinį susirinkimą. Bus diskutuojama centro praėjusiųjų metų veikla, dabartinė padėtis ir planai ateičiai. Su klausimais galite skambinti į PLC raštinę tel. 630-257-8787.

Įteiktos Lietuvių Fondo stipendijos

Vilniuje, Architektų sąjungos rūmuose, vasario pradžioje įvyko vakaras, skirtas Vilniaus Gedimino technikos universiteto Architektūros fakulteto pažangių studentų pagerbimui. Vakaro metu buvo įteiktos ir Lietuvių Fondo Eduardo Vitkaus stipendijos trimis šio fa-kulteto studentėms. Stipendijas įteikė LF valdybos narys Leonas Narbutis. Nuotraukoje iš kairės: fakulteto dekanas dr. Liutauras Nekrošius, stipendininkės: Karolina Čiplytė, In-grida Silickaitė, Silvija Dambrauskaitė, LF valdybos narys Leonas Narbutis, fakulteto prodekanė dr. Skirmantė Možiūriūnaitė.

LF nuotr. ir info

Užgavėnės ambasadoje

Vasario 17 d. JAV Lietuvių Bendruomenė sukvietė Washingtone ir apylinkėse gyvenan-čius tautiečius į nuotaikingą Užgavėnių šventę. Šventės dalyviams žiemą iš kiemo padėjo vyti vakaro svečiai iš Lietuvos kaimiškos muzikos ansamblis „Šeduvos bernai“ ir juos atlydėjęs Detroito lietuviškos parapijos klebonas kun. Gintaras Jonikas.

Ludo Segers nuotr.

Filmas „Nematomas frontas“ – jau parduodamas DVD formate

„Nematomas frontas“ – filmas apie Lietuvos partizanus ir jų vadą Juozą Lukšą pereitą vasarą pasklido po visą Lietuvą, o rudenį ir po didžiuosius JAV miestus. Dabar jis ateina ir į jūsų namus. Filmas DVD formate jau parduoda-mas lietuvių visuomenei. Užsisakę filmo DVD iki kovo 1 d., jį galėsite žiūrėti namuose Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną – Kovo 11-ąją.

Filmo kūrėjai – Lietuvoje gyvenantis švedas Jonas Ohmanas, niujorkietis Ame-rikos lietuvis Vincas Sruoginis, amerikietis prodiuseris Markas Johnstonas.

Filme vaizdžiai parodytas Lietuvos partizanų gyvenimas ir ypač partizano vado Juozo Lukšto pasiaukojimas Tėvynei Lietuvai bei meilė savo gyvenimo draugei Nijolei Bražėnaitei. Filmas yra plačiai rodomas Lietuvos mokyklose. Vyresnieji moks-leiviai ir studentai susipažįsta su Lietuvos partizanų istorija, o dar svarbiau – su Tėvynės meilės sąvoka. Dabar šį filmąbus galima parodyti ir savo atžaloms.

Filmo DVD – anglų kalba. Filmą galima užsisakyti internete adresu: www.theinvisiblefront.com naudojantis kredito kortele ar PAYPAL paslaugo-mis.

„Draugo“ info

Rengiama konsulinė misija Toronte

Lietuvos užsienio reikalų ministerija kartu su ambasada Kanadoje kovo 6–7 dienomis rengia išvažiuojamąją konsulinę misiją Toronto mieste.

Jos metu Kanados Lietuvių Bendruomenės patalpose bus priimami Lietu-vos piliečių prašymai ir dokumentai dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje su-darytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, konsulinių pažymų išdavimo, konsulinio dokumentų legalizavimo, gyvenamosios vietos deklara-cijos, atliekami kiti konsuliniai veiksmai.

Pageidaujančius kreiptis dėl konsulinių paslaugų maloniai prašome iš anksto registruotis Lietuvos ambasadoje Ottawoje tel. 613-567-5458 (papildo-mas Nr. 22) bei el. paštu jonas.skardinskas@urm.lt, nurodant savo vardą, pavardę, asmens kodą arba gimimo datą, kokios konsulinės paslaugos pageidaujate ir ku-riuo laiku Jums būtų patogiau atvykti. Bus priimami tik iš anksto užsiregistravę asmenys.

Daugiau informacijos – ambasados interneto svetainėje adresu <http://bit.ly/1BpDZQ5>.

URM info

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins

www.draugofondas.org

„Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500